

KONSULTASJONER MELLOM STATEN OG KOMMUNESEKTOREN**REFERAT FRA DET
4. KONSULTASJONSMØTET
5. november 2013**

Saksnr.: 13/101

Tilstede: *Fra staten:* Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner (KRD), Finansminister Siv Jensen (FIN), statssekretær Jardar Jensen (KRD), statssekretær Paal Bjørnstad (FIN), Sølve Monica Steffensen (KRD adm.), Lars Bjørgan Schrøder (FAD adm.)

Fra KS: Leder Gunn Marit Helgesen,, 1. nestleder Mette Gundersen, 2. nestleder Bjørn Arild Gram, Endre Skjervø, Harald Danielsen, Helge Eide (adm.)

Dato: 5. november kl. 14.00-15.00

Møteleder: Jan Tore Sanner (KRD)

Referent: Jørgen Johnsen og Helga Aanderaa (KRD)

Jan Tore Sanner (KRD) ønsket velkommen, og understreket viktigheten av å få etablert kontakten mellom ny regjering og KS. Dialogen mellom KS og staten vil være viktig både i arbeidet med kommunereform, og i arbeidet med å forenkle, fornye og forbedre offentlig sektor.

Gunn Marit Helgesen (KS) understreket viktigheten av de faste konsultasjonsmøtene, og at KS så fram til fortsatt å ha en god dialog med regjeringen via konsultasjonsordningen.

Innkalling og dagsorden ble godkjent.

1. Budsjett, med hovedvekt på kommuneopplegget

Siv Jensen (FIN) orienterte om den økonomiske situasjonen og utsiktene for norsk økonomi generelt. Sammenliknet med mange av våre handelspartnere har norsk økonomi klart seg bra de siste årene. Oppgangen i aktiviteten har imidlertid dempet seg litt den siste tiden. Grovt sett ventes en vekst nær det normale i norsk økonomi for neste år.

For mange land i euroområdet går det fortsatt trått. Ser vi valutaområdet under ett er BNP fortsatt klart lavere enn før finanskrisen. Det er imidlertid tegn til bedring. Ledigheten i euroområdet vokser langsommere enn før, og nedgangen i BNP snudde til oppgang i 2. kvartal i år.

Selv om det er mye som går bra i norsk økonomi, er det også flere utfordringer. Veksten i kostnadene er kommet ut av takt med utviklingen hos våre handelspartnere, og veksten i produktiviteten har avtatt. Samtidig er husholdningenes gjeld og boligpriser på høye nivåer. Aldringen vil gi stadig økende press på budsjettene. Regjeringens svar på disse utfordringene vil være å prioritere tiltak som styrker arbeidstilbudet og fremmer verdiskaping og økt produktivitet. Regjeringen vil senke skattene og vri utgiftene over mot investeringer i kunnskap og infrastruktur. Samtidig skal den offentlige pengebruken tilpasses situasjonen i økonomien innenfor handlingsregelens rammer.

Jan Tore Sanner orienterte om kommuneøkonomien. Regjeringen har gjort seg godt kjent med KS' innspill til tilleggsproposisjonen og merknader til Prop. 1 S. Regjeringen er opptatt av forutsigbarhet for kommunesektoren, og vil i tillegg arbeide for gode vilkår for vekstkommuner og for at kommuner som legger til rette for næringsutvikling skal få noe igjen for det.

Sanner uttrykte at kommuneøkonomien slik den presenteres i Prop 1 S. legger til rette for et robust, men stramt budsjett for kommunene. Budsjettskranker gjør det nødvendig både for kommunene og staten å prioritere og effektivisere. Sanner sa han har registrert KS' vektlegging av samferdsel, og var enig i at samferdsel er et viktig område for å legge til rette for vekst og næringsvirksomhet i hele landet.

Helgesen uttrykte at budsjettet presentert i Prop. 1 S oppleves som stramt, og vil ikke gi økt handlingsrom for kommunesektoren. Minst mulig øremerking av kommunenes inntekter er viktig. Helgesen mente at økningen av kommunenes egenandeler for ressurskrevende tjenester bør reverseres. Samtidig pekte Helgesen på at det oppleves som urimelig at brukere over 67 år er utenfor ordningen, og at KS ønsker en innfasing av denne gruppen i ordningen.

Mette Gundersen (KS) viste til at kommunene allerede har startet budsjettarbeidet for 2014, og at forutsigbarhet og stabilitet derfor er viktig.

Bjørn Arild Gram (KS) uttrykte at innføringen av en kommunal medfinansiering av statlig refusjon over innslagspunktet for enslige mindreårige asylsøkere i barneverntiltak er uheldig med tanke på å fremme integreringsarbeidet.

2 Kommunereform

Sanner pekte på at alle partier med ulik styrke har uttrykt at det bør gjøres endringer i dagens kommunestruktur. Hensikten med en kommunereform er både å styrke lokaldemokratiet og legge til rette for et bedre velferdstilbud. Reformen er nødvendig for å møte framtidens utfordringer, og skal derfor ha et 20-30 års perspektiv. Det legges opp til en oppgavegjennomgang for å gi mer ansvar og frihet til kommunene. Til dette trengs det robuste kommuner.

Kommunereformen er ikke begrunnet i ideologi, men i en pragmatisk tilnærming. Derfor er det viktig at kommunereformen forankres i Stortinget, og statsministeren vil diskutere prosessen med de parlamentariske lederne. Sanner understreket at det vil bli tatt initiativ til en prosess med KS og kommunene etter dette. Det legges vekt på involvering fra KS og kommunene. Målet er at mest mulig skal være på plass i inneværende regjeringsperiode.

Det vil videre bli viktig å finne en god balanse mellom god prosess og styringsfart. Man må unngå årelange diskusjoner som skaper tretthet. Framgang er derfor viktig. Sanner oppfordret kommunene til også å selv ta initiativ til gode lokale prosesser.

Helgesen sa at KS har klare forventninger til regjeringens arbeid med kommunereform og viste til at KS, på bakgrunn av vedtak på Landstinget, har hatt en grundig drøfting blant medlemmene om KS' rolle i en nasjonal prosess for å endre kommunestrukturen dersom det kommer et tydelig initiativ fra Stortinget om det. Helgesen pekte på viktigheten av at det gjennomføres en robust reform som frigjør et godt politisk lokalt handlingsrom, og at utgangspunktet må være å se på hvilke oppgaver det lokale og det regionale nivå skal løse i framtiden. Helgesen understreket videre at det forutsettes at KS involveres tett i prosessen, og så snart som mulig. KS har mye kunnskap som kan være nyttig. Det er viktig for KS at prinsipper og prosess for kommunereformen er i tråd med medlemmenes syn. Helgesen fremhevet at også økonomiske insentiver er et viktig element i prosessen, og at kommuner som på frivillig basis ønsker å vurdere sammenslåinger ikke blir hindret på grunn av manglende finansiell støtte fra staten.

3. Modernisering, forenkling, innovasjon

Sanner pekte på at regjeringen er opptatt av at stat og kommune skal sees mer i sammenheng. Det vil bli lagt vekt på forenkling, fornying og forbedring i offentlig sektor. Viktige innsatsområder vil være ledelse, kamp mot tidstyver og økt digitalisering. Mer tillit, redusert rapportering og mindre sektortenkning er også viktige stikkord. I arbeidet mot tidstyver kan også kommuner bidra.

Helgesen sa at mer tillit, redusert rapportering og mindre sektortenkning i offentlig sektor var noe KS helhjertet vil støtte, og hun viste til at KS har samlet inn mye dokumentasjon om mengden rapportering fra kommunal til statlig sektor gjennom sin FoU-virksomhet. Videre viste Helgesen til KS' digitaliseringsstrategi for kommuner og fylkeskommuner, og at det jobbes med digitalisering i kommunesektoren gjennom KommIT. Samtidig er det en erkjennelse av at digitaliseringsarbeidet går sakte, og at stat og KS bør jobbe sammen. KS har også lederskap høyt på dagsorden.

Helgesen påpekte at det utarbeides svært mange veiledere og retningslinjer rettet mot kommunesektoren som er uheldig for samlet ressursbruk. Her kan mye gjøres raskt.

Gram pekte på at øremerking over tid er redusert, men at dette er erstattet av rettighetslover og bemanningsnormer. Dette hindrer fleksibilitet i kommunesektoren. Han påpekte at forslag i regjeringsplattformens omtale under området helse og omsorg, trekker i motsatt retning av signalene fra regjeringen om økt frihet og ansvar for kommunesektoren..

Danielsen pekte på at økte krav til internkontroll, økt tilsyn og forvaltningsrevisjon går på bekostning av innovasjonskraft i kommunene. Tillit og større grad av frihet overfor kommunene må være en forutsetning.

Sanner sa at noen nasjonale føringer og tilsyn vil det være behov for, men det samlede presset har gått for langt. Man må stille spørsmål ved hensiktsmessigheten av slike føringer.

5. Forholdet kommune – stat i regjeringsplattformen

Helgesen viste til at regjeringsplattformen ikke diskuterer prinsippene om rammefinansiering og fullfinansiering av statlige reformer med konsekvenser for kommunale oppgaver.

Sanner påpekte at prinsippet om fullfinansiering ligger fast. Likeledes er rammefinansiering av kommunesektoren et hovedprinsipp, men det finnes enkeltområder hvor det kan oppstå diskusjoner og ønsker om nasjonale føringer. Måten kommunene finansieres på må sees i sammenheng med en kommunereform, da mer robuste kommuner også kan ta mer ansvar.

Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.

Sanner takket for møtet.